

LIBRIS

We know
books

SUSAN BAUER-WU
împreună cu Stephanie Higgs

**UN VIITOR
PE CARE
ÎL PUTEM IUBI**

O CARTE INSPIRATĂ
DE CONVERSAȚIILE DINTRE

**DALAI LAMA
& GRETA THUNBERG**

**CUM PUTEM INVERSA
CRIZA CLIMATICĂ FOLOSINDU-NE
PUTEREA INIMII ȘI A MINȚII**

Traducere:
Smaranda Popovici

NICULESCU

Cuprins

Binecuvântare de început	9
Introducere	13
Partea I: Cunoaștere	
1. Știința:	
<i>De ce sunt importanți Gheața, Vântul, Norii și Copacii.</i>	35
2. Spiritul:	
<i>Problema cu afacerile ca normalitate</i>	67
Partea a II-a: Capacitate	
3. Capacitatea Pământului:	
<i>Lăsați Pământul să facă ceea ce face Pământul</i>	97
4. Capacitatea umană:	
<i>Necesitatea unui Simț al Eficacității.</i>	129
Partea a III-a: Voință	
5. Inima frântă:	
<i>Întunericul și Lumina</i>	165
6. Uimirea:	
<i>Un prezent pe care îl putem iubi,</i> <i>un viitor pe care ni-l putem imagina</i>	193
Partea a IV-a: Acțiune	
7. Începutul Erei Suficienței:	
<i>Ce este de făcut și cum să ne gândim la ce să facem</i>	223

Epilog.....	275
Mulțumiri	277
Interlocutori	281
Resurse.....	289
Note	294
Credite	309
Despre autori	311

Acum, Ea încă mai face valuri.

Încă mai fredonează, pulsează, freamătă.

Ea încă suspină,

murmură sub Ceruri.

SUNTEM ATENȚI și tot ce auzim este extrem de urgent. Ape se învolbură, vânturi se ridică, focuri se dezlănțuie, furioase. Provocările sunt nenumărate, dar infinite sunt și oportunitățile. Durerea noastră este descurajantă, dar compasiunea noastră este încurajatoare. Străbatem o pânză cosmică ce susține uimire și groază, mirare și îndoială, creație și tranziție..., noi și toți ceilalți.

Această abisală și neîncetată împletire este iubirea în nenumăratele sale forme.

Ascultăm în întregime zumzetul Mamei noastre Pământ, chemarea Ei, bătăile inimii Ei trepidânde și ofurile Ei. Noi, noi înșine făcuți din humă, suntem poroși. Iubirea înfăptuitoare curge-ntreg – stăvilind setea solurilor crăpate ale deznădejzii, neputinței și izolării.

Inspirând, ne întoarcem, extinzându-ne recunoștința deplină.

Expirând, ne conectăm, revelând bunătate și grijă.

Iubirea este cea care ghidează durerea către sens, furia către acțiune, disperarea către transformare, frica către siguranță.

Astfel, din iubire, toate rănilile se vindecă; se repară, se restau-
rează... și se deschid *poduri*.

Pentru că ființele noastre – în întregime – *se deschid*.

Încrederea începe să apară.

Rude, amintiți-vă de acei primi pași ai necunoașterii și
ai descoperirii!

Da.

Acei primi pași pe care îi facem din nou chiar aici, chiar acum.

Astăzi, pășim cu atenție și în mod intenționat. Trecutul
nostru scoate la iveală în prezent o vigilență sensibilă. Măine
se află chiar aici – fiind creat din noi –, chiar acum.

Da.

Aduceți-vă aminte de momentul în care am mers desculți.
Când picioarele noastre mângâiau pielea Tărâmurilor noastre,
picioare prea puțin preocupate de spini și pietricele, căutând
mai întâi să se joace și să se conecteze.

Rude, evocați atingerea blândă a Mamei noastre Pământ,
privirea Ei grijulie și zâmbetul Ei.

Îi întoarcem zâmbetul pentru că, într-adevăr, ascultăm.

Acum, facem valuri.

Fredonăm, pulsăm, fremătăm.

Suspinăm,

murmurăm sub Ceruri.

YURIA CELIDWEN

UN VIITOR PE CARE ÎL PUTEM IUBI

INTRODUCERE

UN LAMA BUDIST ȘI O ACTIVISTĂ pentru climă au o întâlnire pe Zoom... Ar putea fi începutul unei glume, dar aceasta nu este o glumă. Acel Lama era Dalai Lama*, activista era Greta Thunberg**, iar conversația a avut loc cu adevărat. Motivul întâlnirii lor – criza climatică pe care o trăim – nu putea fi mai serios. Totuși, ca orice lucru ce are legătură cu Dalai Lama, conversația nu a fost lipsită de veselie. A existat energie și haz, în ciuda subiectului abordat și a orei extrem de matinale pentru Greta – mijlocul nopții, de fapt, în Suedia. Era târziu și acolo unde lucrez eu; în Charlottesville, Virginia, era 22:30, dar sunt o pasăre de noapte și, oricum, putea fi orice oră din zi sau din noapte și așa fi fost la fel de trează și de încântată să fiu prezentă la întâlnirea lor.

* Sanctitatea Sa Tenzin Gyatso, al XIV-lea DALAI LAMA (*Mare-Lama*), este conducătorul spiritual al Tibetului (până în martie 2011 a fost șeful în exil al acestuia). S-a născut la 6 iulie 1935, în Tibet, ca fiu al unei familii de agricultori. La doi ani, a fost recunoscut drept reîncarnarea celui de-al XIII-lea Dalai Lama. În 1989, a primit Premiul Nobel pentru Pace, în semn de recunoaștere și apreciere pentru propunerile sale constructive în soluționarea conflictelor internaționale, a problemelor legate de drepturile omului și de protecția mediului înconjurător. (*n. red.*)

** Greta Thunberg este o activistă de mediu suedeză care încearcă să oprească încălzirea globală și schimbările climatice. S-a născut la 3 ianuarie 2003, în Stockholm, Suedia. (*n. red.*)

Zece ianuarie 2021, ora nouă dimineața, în Dharamsala, India, iar Dalai Lama și Greta Thunberg se întâlneau pentru prima dată. Aproximativ un milion de oameni se conectaseră la transmisia în direct pentru a auzi ce-și aveau de spus acești doi lideri despre criza climatică. Eram prezentă acolo ca să moderez evenimentul, deoarece era găzduit de organizația pentru care lucrez, Institutul Mind & Life. O cunoscusem pe Greta cu aproximativ o oră înainte (3:45 a.m., ora ei, aș vrea să menționez), pentru proba de sunet. La început era poate, pe bună dreptate, puțin somnoroasă, dar cineva, cred că tatăl ei, i-a adus ceai și pâine prăjită și s-a transformat repede în tânăra cu ochii limpezi și extraordinar de calmă pe care o recunoșteam din materialele de pe internet. Îmbrăcată într-un hanorac negru cu glugă și cu părul dat pe spate, se afla în sufrageria casei familiei, fundalul fiind revigorant de normal. Pe canapea se afla o cuvertură șifonată, iar o pălărie de Moș Crăciun rămăsese aruncată pe acolo – era oare un suport de pălării? o lampă? –, deși trecuseră câteva săptămâni de la Crăciun. Greta a apărut fără ifose, însoțită doar de sinceritatea ei caracteristică despre starea planetei. Puteam să văd întinericul ca de smoolă al iernii suedeze prin fereastra din spatele ei.

Dalai Lama a zâmbit și ne-a făcut cu mâna dintr-un scaun confortabil, aflat în spatele unei mese mici de lemn pe care era așezat un ceas. Și-a făcut apariția dintr-o cameră luminată de soare și plină de flori maro și galbene, care preluau culorile hainei sale monahale tradiționale. El militează pentru mediu de mai multe decenii, cu mult înainte ca Greta să se nască, de pe vremea când gaura din stratul de ozon era mai cunoscută decât amenințarea efectului pe care îl au oamenii asupra climei. Dar chiar în anul precedent, Dalai Lama îi trimisese Gretei o scrisoare. „Sunt, de asemenea, un susținător fervent al protejării mediului”, i-a

scris el. „Noi, oamenii, suntem singura specie care deține puterea de a distruge Pământul pe care îl cunoaștem. Cu toate acestea, dacă avem capacitatea de a-l distruge, la fel avem și capacitatea de a-l proteja. Este încurajator modul în care ai deschis ochii lumii întregi în legătură cu nevoia urgentă de a ne proteja planeta, singura noastră casă. În același timp, ai inspirat atât de mulți tineri frați și surori să se alăture acestei mișcări.”

Acum, adresându-se Gretei, Dalai Lama reiterează admirația și optimismul care l-au inspirat să scrie acea scrisoare și spune că este nerăbdător să audă ce are aceasta de spus. „Membrii mai tineri ai omenirii dau dovadă de un sentiment autentic de preocupare pentru viitorul nostru, pentru planeta noastră, iar acesta este un semn foarte, foarte promițător”, i-a spus acesta. În răspunsul ei, primele cuvinte pe care i le-a adresat personal lui Dalai Lama, aprecierea este reciprocă: „Pot spune că, în calitate de generație tânără, vă suntem veșnic recunoscători că ne luați apărarea, nu numai nouă, ci și viitorului întregii omeniri și al întregii planete.”

Greta subliniază deseori, și pe bună dreptate, că nu este nici corect, nici util să ne punem toată speranța în tineri și să lăsăm pe umerii lor salvarea planetei, întrucât până când ea și colegii ei vor fi suficient de mari pentru a deveni oameni de știință în domeniul mediului înconjurător, jurnaliști pe teme climatice, oficiali aleși de alegători sau ingineri ecologiști, vom fi ratat fereastra critică în care putem evita catastrofele asociate cu încălzirea globală de peste 1,5 sau 2 grade Celsius¹. În mod firesc, ea apreciază faptul că, spre deosebire de majoritatea adulților, Dalai Lama a militat în numele planetei cea mai mare parte a îndelungatei sale vieți. El doarme nouă ore pe noapte, dar când vine vorba despre mediu, așa cum se spune, nu are liniște.

Și Sanctitatea Sa are dreptate; mișcările conduse de tineri – care au captat atenția lumii – sunt încurajatoare și ar trebui

să ne punem speranțele acolo unde au ele loc. În timp ce îi ascult, îmi dau seama că, undeva între liderul budist tibetan în vârstă de optzeci și cinci de ani și activista de optsprezece ani, între moștenirea înțeleaptă și întreaga viață care ne așteaptă, se află locul în care trebuie să intervenim noi, ceilalți.

Și trebuie să o facem. Cei mai mulți dintre noi suntem conștienți de acest lucru într-o anumită măsură, indiferent cât de recent ne-am dat seama sau a început să se sedimenteze informația – fie că este vorba de titluri de știri sau documentare, fie de forme mai concrete și mai imediate, cum ar fi valurile de căldură, incendiile, inundațiile sau lipsa apei. Celor mai mulți dintre noi ni s-au transmis veștile proaste despre schimbările climatice și cei mai mulți dintre noi le credem, indiferent dacă ne-am permis să ne gândim sau să facem prea multe în această privință. În prezent, auzim aceste vești din nou și din nou. Mulți oameni din întreaga lume trăiesc pe pielea lor schimbările climatice. Dar ceea ce este diferit la acești doi oameni, Gretă și Dalai Lama, care se întâlnesc pentru a vorbi despre criza climatică este faptul că ei fac conversația să pară plăcută. Iar acest lucru ar putea produce o schimbare revoluționară. Cel puțin așa a fost pentru mine.

POATE CĂ NU VREM SĂ VORBIM despre această criză, dar în ultima vreme ar trebui să facem eforturi pentru a nu vedea că planeta noastră se confruntă cu ceva mai periculos decât orice am văzut, înregistrat sau experimentat noi, oamenii, în mod colectiv, vreodată. Deși fenomenele meteorologice extreme nu sunt ceva nou, accelerarea ritmului și a severității lor sunt alarmante. Primesc atât de des știri despre dezastrele asociate cu vremea încât am început să mă aștept ca ele să apară undeva în lume săptămânal, dacă nu chiar în fiecare zi. Picătură cu picătură,

începem să considerăm normale titlurile teribile ale știrilor sau, cel puțin, nu ne mai afectează. Mă uit la știri, dar nu le „văd” cu adevărat. Aud despre o alunecare de teren sau despre un incendiu care distruge un oraș și dau din cap. Totuși, suferința mi se pare prea puternică pentru a fi suportată, așa că mă îndepărtez. Nu este vorba că nu-mi pasă, ci că mă simt neputincioasă. Sau așa m-am simțit până când oamenii pe care îi veți întâlni în această carte m-au ajutat să realizez că sunt de fapt conectată la toate acestea, că există deja oameni care fac ceva în această privință și că mă pot alătura lor.

Poate că această criza climatică pare a fi ceva ce se întâmplă „altora”, undeva departe. Poate că pare a fi ceva ce se va întâmpla în viitor, având astfel timp să ne schimbăm. Sau poate ne temem că, dacă ne permitem să simțim suferința întregii lumi, vom cădea în disperare sau vom paraliza. Cum ne-am mai ridicat din pat dimineața dacă am simți cu adevărat pierderea și durerea a ceea ce ne facem unii altora, nenumăratelor ființe non-umane și planetei, chiar dacă acum știm mai mult? Poate că ne gândim sau ne rugăm ca altcineva să se ocupe de această problemă, să intervină în ultima clipă cu un miracol tehnologic sau să vină călare pe un cal alb, într-un stil atât de atrăgător încât, dintr-o dată, toată lumea se alătură. Liderii carismatici și inovațiile tehnologice pot ajuta, dar nu ne pot salva, dacă ne bazăm doar pe ajutorul lor.

Mulți dintre noi facem în mod individual ce putem și ce suntem încurajați să facem, reciclând, susținând candidații pro-mediu, instalând panouri solare sau cumpărând o mașină electrică (dacă ne permitem). Apoi suntem confuzi și descurajați când auzim, adesea de la oameni bine intenționați, că alegerile noastre individuale nu contează. Continuăm să reciclăm și să evităm folosirea paielor din plastic, dar adevărul despre urgența

noastră climatică ne bântuie în continuare. Ne simțim insignifanți în comparație cu oceanele al căror nivel crește și cu topirea calotelor polare. Dar pur și simplu nu se poate ca insuficiența efortului individual să însemne că cea mai bună opțiune a noastră este resemnarea tăcută. Oricât de incomod ar fi, trebuie să învățăm să vorbim unii cu alții despre criza climatică.

Greta i-a spus lui Dalai Lama: „Din experiența pe care am avut-o în trecut și din cea din prezent, există o mare lipsă de conștientizare a adevăratei probleme a schimbărilor climatice și a riscurilor care rezultă din aceasta, iar noi, ca societate, petrecem prea puțin timp discutând despre ea. Iar discuțiile care au loc sunt prea restrânse. Acest lucru se întâmplă în primul rând pentru că știința nu este suficient de implicată.” Cercetările sunt în acord cu faptul că, deși majoritatea este alarmată sau îngrijorată de criza climatică, nu vorbim despre ea; poate pentru că avem impresia că nu știm suficient și ne este teamă să învățăm, ne este teamă de ceea ce vom afla; poate pentru că știm suficient de mult încât ne este prea frică să o rostim cu voce tare și preferăm să o reprimăm. Sau pentru că poate fi extrem de ciudat. Cu cât știm mai mult, cu atât mai mult pare a fi un loc inacceptabil de amenințător din punct de vedere social. Știu că nu sunt singura care nu vrea „să se ajungă acolo”.

Mult timp după ce am început să aflu despre schimbările climatice, mi-am continuat viața și am încercat doar să fiu o persoană decentă, făcând partea mea de bine în lume și agățându-mă de normalitate. Apoi, un coleg de la Institutul Mind & Life și cineast, Barry Hershey, a fost impresionat de puterea ciclurilor de feedback climatic – procese prin care încălzirea planetei poate duce la o încălzire și mai mare – și a decis să facă o serie de scurtmetraje despre ele. Pe măsură ce mi-a povestit mai multe despre filme, am fost entuziasmată și am vrut ca Mind & Life să

ajute la lansarea lor; așa am început să plănuim un eveniment de lansare în ianuarie 2021, la care ne doream să-i includem pe Dalai Lama și pe Greta. Sanctitatea Sa a cofondat Mind & Life în urmă cu treizeci și cinci de ani și continuă să rămână implicat în activitatea organizației noastre. Acesta era dornic să aibă o conversație publică în direct cu Greta. Era o încercare cu bătaie lungă, dar având în vedere calitatea filmelor, oportunitatea de a-l întâlni pe Dalai Lama și potențialul ca întâlnirea să aibă impact asupra milioane de oameni, am decis să o contactăm.

Însă a fost o provocare să luăm legătura cu ea. După multe încercări nereușite de a o contacta prin intermediari, am aflat că Dalai Lama îi scrisese acea scrisoare și am sperat că, amintindu-i de ea, va fi încurajată să accepte. Toți cei implicați în planificarea programului au stat încordați cât ceasul a ticăit până la sfârșitul lunii noiembrie și în decembrie. Apoi, cu mai puțin de o lună înainte de eveniment, Greta a confirmat. Cu toții am răsuflat ușurați; ce bucurie! Am lucrat în timpul sărbătorilor pentru a pune la punct detaliile evenimentului.

CÂND DALAI LAMA A PARTICIPAT la primul Dialog al Institutului Mind & Life, în 1987, trăise deja 50 de ani de viață remarcabilă. Născut în 1935, într-o familie de agricultori din regiunea tradițională tibetană Amdo, își amintește Tibetul în care a crescut ca fiind un „paradis al vieții sălbatice” („fără exagerare”).² Își amintește că a călătorit de la Takster, locul său de naștere din estul Tibetului, până la capitala Lhasa, unde, pe când era un băiat de patru ani, a fost proclamat oficial Dalai Lama. Își amintește în special de animalele sălbatice văzute de-a lungul drumului, care l-au fermecat: „Turme imense de *kiang* (măgari sălbatici) și *drong* (iaci sălbatici) cutreierau liber marile câmpii. Din când în când, zăream turme strălucitoare de *gowa*, timida gazelă

tibetană, de *shawachukar*, cerbul cu buze albe, sau de *tsoe*, maiestruoasa noastră antilopă. Îmi amintesc, de asemenea, fascinația mea pentru micile *chibi* sau *pika*, care se adunau în zonele cu iarbă. Erau atât de prietenoși. Îmi plăcea să privesc păsările: demnul *gho* (zăganul) care se înălța deasupra mănăstirilor și-și făcea cuib în vârful munților; stolurile de găște (*nanngbar*); și ocazional, noaptea, să aud chemarea *wookpa* (ciuful de pădure).³ Își amintește că nici măcar în Lhasa nu s-a simțit „în vreun fel izolat de lumea naturală”.

La douăzeci de ani după călătoria idilică din copilărie, în 1959, Dalai Lama a fost forțat să-și părăsească țara natală, în calitate de tânăr adult. Tibetanii care s-au întors în vizită îi descriu mediul devastat pe care l-au văzut – pierderea vizibilă a faunei sălbatice, distrugerea pădurilor –, „rase ca un cap de călugăr”, este impresia pe care Dalai Lama o are din discuțiile cu ei.⁴ El este de mult timp conștient de legătura dintre această defrișare de la izvoarele multor fluvii mari din Asia și inundațiile din locuri precum Bangladesh. În urmă cu zece sau cincisprezece ani, un ecologist chinez i-a prezentat ideea că platoul tibetan este cel de-„Al Treilea Pol”⁵, o întindere de gheață atât de mare și de importantă și care, la fel ca Arctica și Antarctica, se încălzește atât de repede comparativ cu restul globului, încât ar fi bine să fim atenți și să depunem mai multe eforturi în a-l proteja.

Timp de peste șaiszeci de ani, Dalai Lama și-a condus poporul exilat – refugiați forțați să lase în urmă toate lucrurile cu care erau familiarizați, așa cum sunt nevoiți să facă acum valurile de refugiați climatici. Patruzeci de milioane de oameni au fost alungați de pe pământurile deșertificate, iar până în 2050 se anticipează că vor fi 200 de milioane de refugiați climatici (unele estimări ajung până la un miliard)⁶. Povestea pe care o spune Sanctitatea Sa, pe care a trăit-o cu har și mult curaj, ne învață

multe despre ce ne poate susține când suferim astfel de pierderi; despre cum să ne păstrăm umanitatea chiar și în perioadele pline de durere, traume, disperare. Dalai Lama a fost distins cu Premiul Nobel pentru Pace în 1989, fiind primul laureat al cărui discurs a pus accentul pe munca de conservare a mediului înconjurător.

„Când mă aflam în Tibet, până la vârsta de 24 de ani”, a spus el în discuțiile de la un summit dedicat mediului, din 2013, „ori de câte ori treceam prin râuri sau cursuri de apă, ne bucuram. Abia după ce am ajuns în India am auzit pentru prima dată «nu puteți bea această apă» și am fost foarte surprins. Apoi am început să învăț că, deși apa pare apă, de multe ori este totuși foarte poluată. Peștii și alte animale de apă trăiesc uneori cu greu în ea. Dar îmi amintesc de Stockholm, în centrul orașului există un râu, iar câțiva dintre prietenii mei au menționat că acum peștii au început să reapară datorită grijii deosebite față de râu și datorită luptei împotriva poluării. Deși încă există fabrici în acea zonă, au făcut un efort special ca să nu mai polueze apa. Ca urmare, au apărut treptat câțiva pești. Înainte, nu mai erau. Prin urmare, treptat, am dezvoltat un interes special față de problemele de mediu.”⁷ Stockholm! Când îl văd față-n față cu Greta, mă bucur de această coincidență.

TREZITĂ ÎN MIJLOCUL NOPTII. Un sacrificiu, așa cum este mare parte din munca ei. Cu șapte zile înainte de întâlnirea cu Dalai Lama, Greta și-a sărbătorit cea de-a optsprezecea aniversare. Se va întoarce la școală luna următoare, după o lungă perioadă de absență. În interviurile și declarațiile publice, ea lasă adesea să se înțeleagă că ar fi preferat să fie la școală, că își sacrifică educația și copilăria pentru a-i trezi la realitate pe adulți. Nu pentru ca aceștia „să ne spună ce considerați că este posibil din punct de vedere politic în societatea pe care ați creat-o”, așa cum a spus ea

„În Parlamentul Britanic, „ci lăsați deoparte lucrurile care vă deosebesc și începeți să acționați așa cum ați face-o în timpul unei crize. Noi, copiii, facem acest lucru pentru că ne dorim speranțele și visurile înapoi.”⁸ Ne-am cerut scuze că i-am întrerupt somnul.

În planificarea noastră pentru ceea ce am ajuns să numesc „Conversația”, m-am gândit mult la contrastul dintre trecutul acestor doi lideri ai mișcării pentru climă. În timp ce Dalai Lama s-a născut într-un Tibet practic premodern și a traversat decenii de dezvoltare tehnologică în timpul vieții sale, Greta este un copil al Suediei urbane, industriale și postmoderne. Născută în 2003 – în același an în care telefoanele cu cameră foto au devenit populare –, este o membră a generației Z care nu a văzut nicio clipă din secolul XX. La fel ca mulți alți tineri de vârsta ei, se descurcă perfect pe rețelele sociale (având cinci milioane de urmăritori pe Twitter în momentul în care scriu aceste rânduri) și le folosește pentru a menține o conversație globală despre climă. Dar chiar și în timpul relativ scurt petrecut până acum pe Pământ, Greta a fost martoră la modul în care schimbările climatice îi afectează țara; schimbări care au loc concomitent cu cele de pe platoul tibetan. O șesime din Suedia se află la nord de Cercul Polar. Greta a călătorit spre nord, împreună cu tatăl ei, în mașina lor electrică, pentru a vedea cum linia copacilor a urcat în munți, cum zona alpină se micșorează, forțând animalele care trăiesc acolo să urce tot mai sus „până când nu mai au unde să se ducă”⁹; pentru a auzi de la oamenii de știință de pe teren care măsoară aceste schimbări cum se accelerează ritmul schimbărilor.

Conversația s-a transformat într-un proiect de anvergură și, în calitate de președinte al Institutului Mind & Life, am devenit responsabilă pentru acest proiect. În acest proces, ciclurile de feedback și criza climatică au devenit ceva ce nu puteam ignora și, mai mult de atât, nu voiam să ignor.

Erau multe de dus la bun sfârșit – așa cum se întâmplă atât de des în cazul proiectelor care îl pasionează pe Dalai Lama; și sunt multe de spus despre Conversație. La ea au fost prezenți și climatologi, pentru a răspunde la întrebările acestor doi oameni faimoși, neînfricați și curioși, și pentru a explica știința tuturor celor care ne ascultau. Abia aștept să vi-i prezint. În aceste pagini îi veți cunoaște pe experta în permafrost Sue Natali, pe Bill Moomaw, autorul principal a cinci dintre rapoartele realizate de IPCC (*Grupul Interguvernamental privind Schimbările Climatice*), precum și pe mulți dintre colegii lor (care au fost prezenți, de asemenea, în filmele lui Barry Hershey). După cum a spus Greta în cadrul evenimentului, confirmând instinctele de documentarist ale lui Barry: „Nu putem rezolva urgența climatică fără a lua în considerare aceste cicluri de feedback și fără a le înțelege cu adevărat. Așadar, acesta este un pas crucial.” Filmele se găsesc online, având subtitrări în peste douăzeci de limbi, pentru a fi vizionate gratuit (www.feedbackloopsclimate.com).

Dar, dincolo de oportunitatea de a afla mai multe despre ciclurile de feedback climatic, s-a mai întâmplat ceva în acea zi (sau noapte, în funcție de fusul orar). Simplul fapt că Sanctitatea Sa Dalai Lama și Greta Thunberg se aflau împreună într-un loc, vorbind despre cea mai mare provocare cu care oamenii s-au confruntat vreodată, a făcut lucrurile mai clare. Simțind cum o parte din propria mea frică se topește, mi-am dat seama că, pentru prima dată, *am vrut* să fiu de față. Am vrut să fac parte din această conversație. Și am vrut să-i invit și pe alții să ni se alăture.

Această carte este invitația mea de a vă alătura Gretei și lui Dalai Lama, și unui grup mare de oameni îngrijorați și preocupați, să vorbim despre un viitor pe care îl putem iubi în loc să ne temem. Așa cum i-a spus Greta lui Dalai Lama: „Deși suntem